

Geloof en twijfel

(1) God? Kan zijn!

Lezing

Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan. Want ieder die vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt, en voor wie klopt zal worden opengedaan. Is er iemand onder jullie die zijn kind, als het om brood vraagt, een steen zou geven? Of een slang, als het om vis vraagt? Als jullie dus, slecht als jullie zijn, je kinderen al goede gaven kunnen schenken, hoeveel te meer zal jullie Vader in de hemel dan niet het goede geven aan wie Hem daarom vragen!

Mt 7,7-11 (NBV21)

Overweging

Ik ben opgegroeid in een Kempisch katholiek gezin.

Dit betekende :

- Dat wat de pastoor zei waar was en wat de paus zei nog meer waar.
- Dat er heimelijk werd gehoopt dat de oudste zoon priester zou worden.... Zie mij hier staan.
- Dat als je braaf was en deed wat vader, moeder en de schoolmeester vroegen, je naar de hemel ging.
- Dat je daar rijstpap kreeg met gouden lepeltjes. Wat me als kind enigszins verontrustte om dat ik geen rijstpap lustte en we moesten eten wat er op tafel werd gezet.

Het zogezegd rijke Roomse leven dus. Het is dan ook vanzelfsprekend dat er barsten moesten komen in dit verhaal van zekerheden...en het zoeken en twijfelen kon beginnen en is eigenlijk nooit meer opgehouden... Gelukkig maar! Dat zoeken heeft me al veel "zin" gegeven en dit zowel in de betekenis van "goesting" als in de betekenis van "zingeving".

"Zoek en je zult vinden, klop en er zal worden opengedaan" laat de evangelist Jezus zeggen in het gekozen evangelie van vandaag. Het zou een leidmotief kunnen zijn. Een hartverwarmende en hoopgevende uitspraak voor mij. Maar je moet dus wel vragen, zoeken en aankloppen, hé. Wat voor zin heeft het te geloven als je denkt al te weten? Wat je weet moet je niet meer geloven.

Marc-Alain Ouaknin (Frans-Joods filosoof) beschrijft in zijn boekje "God en de kunst van het vissen" de **Talmid-chakham**, de leerling-wijze uit de talmoedische geschriften en hij zegt : *"De houding van de mens in zijn relatie tot God, of die nu bestaat of niet, of hij zich verbergt of niet, is die van een "zoeker van de waarheid" en niet een "bezitter van de waarheid". Er is altijd een talmid, de leerling die eeuwig studeert.*

Deze leerlingen, hebben volgens Ouaknin een aantal belangrijke eigenschappen :

- Zij zijn geen mensen van het "absolute weten" en zijn daarom altijd bezig met willen, verlangen, zoeken en veranderen.
- Deze leerlingen weigeren zichzelf elke illusie van morele perfectie aan te meten. Hun perfectie zit in het vermogen om te perfectioneren.
- Zij durven binnengaan in wat een Engelse monnik omschreef als "de wolk van **niet-weten**".
- Voor hen zijn er altijd gevechten te leveren of kansen om te mislukken onder ogen te zien.

Voor de zoekende gelovige is er volgens Kierkegaard maar één zekerheid: dat we met name voor het absolute risico staan. Er is altijd een “voor” en een “tegen”. Als we “voor” kiezen dan weten we dat weldra “tegen” de kop zal opsteken. En “harmonie” is dat die twee elkaar in evenwicht houden.

Een vader (en theoloog) van een verongelukte jongen verwoordde het zo: Ik voel me verlaten (om niet het woord “verraden” te noemen). Waar is nu die rechtvaardige God? Zeker op zo’n momenten kan de twijfel hevig de kop opsteken. *Eloï, Eloï, lema sabachtani?*

Het geloof is nooit een volledige verworvenheid. Ze moet zoals elke menselijke relatie onderhouden worden. Er moet aan gewerkt worden. Er moet gevraagd, gezocht en aangeklopt worden. Alleen maar zo kan het geloof ook levendig blijven en evolueren. De (schijn)zekerheid van het weten leidt juist tot verstarring, verkalking en tenslotte tot de neergang.

Ik kijk momenteel naar de televisiereeks “Het Vaticaan – de staat van de kerk”. Toen ik al die kardinalen zag passeren moest ik even lachen en denken: En zij gaan bepalen wat ik moet geloven? Nee, dus. No way. Ik voelde mij protestant worden maar ook daar zijn er velen die geloven in hun alwetendheid (de letterlijke interpretatie van de bijbel). Gelukkig zijn er zowel in het katholicisme als in het protestantisme voldoende schuilplaatsen om zoekend te geloven. Zoals De Lier bv. Een gemeenschap waar bevestiging en uitdaging elkaar in evenwicht houden en zo van het geloof een levende ervaring maken.

Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en zal worden opengedaan. Zit het “vinden” niet in het zoeken zelf? Zeer misschien is een betere vertaling : ‘Vraag en je ontvangt, zoek en je zal gevonden worden, klop en je zult opengaan.

Ik kan alleen maar tot de slotsom komen dat “ik geloof dat ik geloof”.

André Nuytemans

De Lier, Brugge, 10 november 2024

Bronvermelding: Marc-Alain Ouaknin, *God en de kunst van het wissen*. Uitgeverij Lannoo, Tielt, 2016